

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- नेपाली, तह- द, पद- सह-सम्पादक
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण : लिखित परीक्षा
द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २००
पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सार्वजनिक व्यवस्थापन र संस्थागत ज्ञान	१००	४०	विषयगत प्रश्न	१० प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	तर्कयुक्त विश्लेषणात्मक प्रश्न	६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधानमूलक प्रश्न	२ प्रश्न × २० अङ्क	

द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार सम्बन्धित पत्र/विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही भाग/खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुन सुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- नेपाली, तह- द, पद- सह-सम्पादक
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सार्वजनिक व्यवस्थापन र संस्थागत ज्ञान

खण्ड (क) - ५० अङ्क

(५ प्रश्न × १० अङ्क)

१. राज्य र सरकार

- १.१ शासकीय प्रणालीका आयाम र विशेषता
- १.२ नेपालको संवैधानिक विकास र नेपालको संविधान
- १.३ सरकारको स्वरूप, कार्यक्षेत्र र नागरिकमा त्यसको प्रभाव
- १.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सरकार बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.५ राज्यका संरचनामा सञ्चार-माध्यम र सञ्चारकर्मीको भूमिका
- १.६ सूचनाको हक एवं सार्वजनिक निकायको दायित्व
- १.७ सुशासन, पारदर्शीता र जवाफदेहिता
- १.८ विद्युतीय शासन (e- Governance)

२. लोकतन्त्र, मानव अधिकार र नेपाली समाज

- २.१ लोकतन्त्र, कानूनी राज्य र नागरिक शिक्षा
- २.२ मानव अधिकार र समावेशीकरणका सवालहरू
- २.३ सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षा
- २.४ नेपाली समाजका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था र रहनसहन
- २.५ विविधता व्यवस्थापन र यसका अवसरहरू

३. सार्वजनिक व्यवस्थापन र विकास

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
- ३.२ व्यवस्थापकको कार्य, भूमिका र सिपहरू
- ३.३ उत्प्रेरणा, मनोबल, नेतृत्व, नियन्त्रण, समन्वय र निर्णय प्रक्रिया
- ३.४ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र सूचना प्रविधिको उपयोग
- ३.५ गुणासो व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन
- ३.६ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, पृष्ठपोषण तथा मूल्यांकन प्रक्रिया
- ३.७ दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, समावेशी विकास, विश्वव्यापीकरण तथा स्थानीयकरण
- ३.८ सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership)

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

(५ प्रश्न × १० अङ्क)

४. संस्थागत ज्ञान र सम्बन्धित कानूनहरू

- ४.१ सार्वजनिक संस्थानको परिचय, विकास, उपलब्धि र व्यवस्थापन
- ४.२ गोरखापत्र संस्थानको इतिहास, उद्देश्य, संगठनात्मक स्वरूप, विकासक्रम, वर्तमान अवस्था तथा गतिविधिहरू
- ४.३ गोरखापत्र दैनिक, गोरखापत्रको अभिलेखीकरण र यसको महत्व
- ४.४ गोरखापत्र संस्थानको प्रकाशनबाट नेपालको सामाजिक र सांस्कृतिक क्षेत्रको विकासमा योगदान
- ४.५ नेपालको फोटो पत्रकारिता र गोरखापत्रको सम्बन्ध तथा बहुभाषिक पत्रकारितामा गोरखापत्रको योगदान
- ४.६ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभुत मान्यताहरू (Values)
- ४.७ गोरखापत्र संस्थान ऐन, २०१९
- ४.८ गोरखापत्र कर्पोरेशन नियमावली, २०२१
- ४.९ गोरखापत्र संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०८२
- ४.१० गोरखापत्र संस्थान आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६५

- ४.११ गोरखापत्र संस्थान विज्ञापन संकलन प्रकाशन एवं विज्ञापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०५३
४.१२ गोरखापत्र संस्थान बिक्री वितरण निर्देशिका, २०५९

५. अन्य सम्बद्ध कानूनहरू

- ५.१ कम्पनी ऐन, २०६३
५.२ विद्युतीय कारोबार ऐन, २०६३
५.३ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४
५.४ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
५.५ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
५.६ ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
५.७ मध्यस्थता ऐन, २०५५

गोरखापत्र संस्थान
सेवा- पत्रकारिता, समूह- नेपाली, तह- द, पद- सह-सम्पादक
आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) : ५० अङ्क

(३ प्रश्न x १० अङ्क + १ प्रश्न x २० अङ्क)

१. पत्रकारिता तथा व्यवहार

- १.१ पत्रकारिताको अवधारणा, स्वरूप र अभ्यास
- १.२ आमसञ्चारको परिचय, प्रयोग र प्रभाव
- १.३ पत्रकारिता र सामाजिक उत्तरदायित्वका अभ्यास
- १.४ नेपाली पत्रकारितामा गोरखापत्रको अभ्यास र भूमिका
- १.५ नेपालमा मानव अधिकार, प्रेस स्वतन्त्रता, सूचनाको हक र संवैधानिक व्यवस्था
- १.६ राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा पत्रकार आचारसंहिताको पालना
- १.७ सामाजिक सञ्जालको प्रयोग, व्यवस्थापन र नियमन
- १.८ सूचना प्रविधिका नवीनतम आयामहरूको प्रयोग, व्यवस्थापन र नियमन

२. समाचारका विविध पक्षहरू

- २.१ समाचार लेखन र सम्पादनका शैली
- २.२ सम्पादकीय लेखनको अवधारणा, संरचना, सङ्गठन र नेतृत्वको अभ्यास
- २.३ नेपालमा पत्रकारिताका प्रमुख प्रवृत्ति (Trend) र नयाँ प्रयोग
- २.४ नेपालको राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस), अन्तर्राष्ट्रिय समाचार समितिहरू (एपी, एएफपी, सिन्ट्वा, रोयटर्स, पीटीआई, एएनआई, ब्युदो, तासइतर) लगायतको पत्रकारितामा अभ्यास
- २.५ नेपाली पत्रकारितामा सूचना तथा प्रसारण विभाग, प्रेस काउन्सिल नेपाल र नेपाल पत्रकार महासंघको भूमिका
- २.६ आमसञ्चार व्यवस्थापनका विविध पक्ष र चुनौती
- २.७ विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताका सन्दर्भमा मानव अधिकारसम्बन्धी घोषणापत्र, १९४८
- २.८ नागरिक र राजनीतिक अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धि, १९६६

३. पत्रकार आचार संहिता : प्रेस काउन्सिल नेपाल, International Federation of Journalists (IFJ) र American Society of News Editors (ASNE)

खण्ड (ख) : ५० अङ्क

(३ प्रश्न x १० अङ्क + १ प्रश्न x २० अङ्क)

४. पत्रकारितासँग सम्बद्ध आधुनिक मान्यताहरू

- ४.१ राष्ट्र निर्माणमा मिडिया समाजको जिम्मेवारी
- ४.२ पत्रकारिता र सामाजिक विकास
- ४.३ मानवअधिकार र द्वन्द्व संवेदनशील पत्रकारिता
- ४.४ लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण र पत्रकारिता
- ४.५ सुशासन व्यवस्थापनमा पत्रकारिताको भूमिका
- ४.६ सबल लोकतन्त्रको पूर्वशर्तका रूपमा स्वतन्त्र र व्यावसायिक पत्रकारिता

५. आमसञ्चार सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

- ५.१ आमसञ्चार नीति, २०७३
- ५.२ सार्वजनिक सेवा प्रसारण ऐन, २०८१
- ५.३ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- ५.४ श्रमजीवी पत्रकार ऐन, २०५१ तथा नियमावली, २०५३
- ५.५ छापाखाना र प्रकाशनसम्बन्धी ऐन, २०४८ र नियमावली, २०४९

- ५.६ प्रेस काउन्सिल ऐन, २०४८ र नियमावली, २०४९
- ५.७ विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७
- ५.८ प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०२२
- ५.९ गोरखापत्र प्रकाशन शैली, २०८०
- ५.१० डिजिटल नेपाल फ्रेमवर्क, २०७६